

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การวิจัยเป็นเสมือนหัวใจของการพัฒนาการศึกษา ทั้งนี้เพราะวิทยาการต่าง ๆ ในสังคมปัจจุบันได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ตามสภาวะของสภาพเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้ศึกษาและพัฒนาขึ้นมาในทุกๆ ด้าน การที่มนุษย์จะศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ ใดๆ ก็ตามย่อมต้องอาศัยพื้นฐานของการศึกษาก่อนกว่าวิจัย และทดลอง เพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ๆ รวมทั้งการแก้ปัญหา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

ตั้งแต่นโยบายการศึกษาของแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2536 ได้ระบุว่าให้มีการส่งเสริม การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา และองค์ความรู้ ในศาสตร์สาขาต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนการสอน และต่อการส่งเสริมการเรียน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2536 : 20) ดังนั้น กรมวิชาการ (2533 : 6) จึงได้กำหนดคำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับการศึกษาได้ส่งเสริมให้มีการวิจัย และพัฒนา โดยให้ความสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนาครู พัฒนางาน และการใช้ผลงานวิจัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2530 : 38) ได้ระบุว่า การให้มีการพัฒนาบุคลากร ในโรงเรียนให้มีความรู้ด้านการวิจัย แล้วทำหน้าที่วิจัยโดยตรง และส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ในโรงเรียน ซึ่งตรงกับแนวทางการพัฒนาการศึกษาทั่วโลกดังที่ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2534 : 5) ระบุว่าแนวทางในการพัฒนาการศึกษาทั่วโลก ได้พยายามให้ครู ผู้สอนเป็นนักวิจัยและปรับบทบาทของการวิจัยให้เข้ากับการเรียนการสอนให้เป็นที่น่าพอใจ อันมีมติกล่าวคือครูผู้สามารถถ่ายโยงหลักการและทฤษฎีทางการศึกษาสู่การปฏิบัติได้อย่างกลมกลืน ทั้งนี้การวิจัยในชั้นเรียนเป็นขั้นตอนสำคัญในการถ่ายโยงความรู้สู่การปฏิบัติเพื่อผลที่ดี ที่สุดที่จะเกิดกับผู้เรียน กรีรอกซ์ (Giroux, 1992 : 87)

ในปีอัฐมหาราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาและกำหนดหลักการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 6 และมาตรา 8 ดังนี้ “ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา

ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ” ทั้งนี้การจัดการศึกษาต้องยึดหลัก 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา และ 3) มีการพัฒนาสาระ และกระบวนการเรียนรู้ ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นการศึกษาพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่จะนำมาใช้ในการจัดการศึกษาต้องอาศัย พื้นฐานของการศึกษา ค้นคว้าวิจัย และทดลอง โดยเฉพาะในการพัฒนาการศึกษานั้น การวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาการศึกษา เพราะการวิจัยในชั้นเรียนสามารถนำมาใช้แก้ปัญหา และพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในห้องเรียนได้เป็นอย่างดี ครูจึงมีบทบาทเพิ่มขึ้น จากการถ่ายทอดความรู้มาเป็นนักวิจัย บทบาทหนึ่ง ซึ่งการเป็นนักวิจัยในที่นี้ ก็คือการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการเรียนการสอนเกี่ยวข้องกับครู นักเรียน ผู้ปกครอง และสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวนักเรียนนั่นเอง เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการแก้ปัญหาให้เด็กมีพัฒนาการ และมีกระบวนการเรียนรู้ที่ดี

แม้แต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ยังบัญญัติไว้ในมาตรา 42 ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสรีภาพทางวิชาการ ได้รับความคุ้มครองในการศึกษา อบรม การเรียนการสอน การวิจัย และเผยแพร่งานวิจัยตามหลักวิชาการ และมาตรา 81 รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา การค้นคว้าวิจัย เร่งรัดการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พัฒนาวิชาชีพครู ส่งเสริมภูมิปัญญา เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของชาติ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ระบุไว้ชัดเจนในเรื่องเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ในหมวด 4 มาตรา 24 ข้อ 5 จะส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ นอกจากนี้ความในมาตรา 30 ได้กำหนดให้สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความรู้ของผู้เรียน เป็นกระบวนการที่ผู้สอนต้องได้รับการพัฒนาและมีการเตรียมการต่าง ๆ โดยเฉพาะการอบรมการวิจัยในชั้นเรียนหรืออบรมผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจ ซึ่งสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งกล่าวว่า “ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ” และการที่ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ตามแนวการจัดการศึกษาที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นั้น การที่ผู้สอนนำการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ จึงเป็นกระบวนการที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง

แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ได้เน้นย้ำมุ่งให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้ที่สร้างโอกาสให้คนไทยทุกคน คิดเป็น ทำเป็น มีเหตุผล สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต รู้จักใช้ข้อมูลที่มีอยู่เพื่อสร้างองค์ความรู้ และพัฒนาตนเอง ซึ่งการที่จะให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ ได้ต้องรู้จักใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อถือได้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 เป็นหน่วยงานที่อยู่ ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 โดยดำเนินการจัดการศึกษา และส่งเสริมสนับสนุนการจัด การศึกษาในระดับการศึกษาปฐมวัย ระดับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาดำเนินอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งในเรื่องของการดำเนินการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา เป็นหน้าที่ในการจัด การศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 (2547 : 6) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญในการส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ดังที่ วัลลภ กันททรัพย์ (2539 : 55) กล่าวว่า ผู้บริหารมีบทบาทในงานวิจัยในสถานศึกษาหรือวิจัยในชั้นเรียน คือ ส่งเสริมให้บุคลากรทำวิจัย และลงมือทำวิจัยหรือริเริ่มให้มีการทำวิจัย แต่การที่ผู้สอนจะนำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยการส่งเสริมหลายประการ และปริมาณการทำวิจัย กับการส่งเสริมให้ทำวิจัยมี ความผันแปรตามกันหรือไม่ ยังไม่มีความชัดเจน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนกับปริมาณงานวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 เพื่อนำมาใช้ในการวางแผน และพัฒนาการจัดการศึกษาให้สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนและปริมาณงานวิจัยในชั้นเรียนของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนกับปริมาณงานวิจัย ในชั้นเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

คำถามการวิจัย

1. การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนและปริมาณงานวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 อยู่ในระดับใด
2. การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนกับปริมาณงานวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 มีความสัมพันธ์กันหรือไม่

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตในด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนกับปริมาณงานวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2
2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษานั้นกล่าวครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ประจำปีการศึกษา 2547 ซึ่งมีจำนวน 415 คน
 - 2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 ประจำปีการศึกษา 2547 ซึ่งมีจำนวน 200 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซี่ บลและ มอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 200 คน ซึ่งได้มาจากข้อมูลสารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 (2547 : 11,13)
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 3.1 การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนตามแนวคิดที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์มา ซึ่งประกอบด้วย
 - 3.1.1 การส่งเสริมให้ได้รับความยอมรับนับถือ หรือการยกย่องของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน
 - 3.1.2 การส่งเสริมโดยให้โอกาสที่ได้รับความก้าวหน้า และความก้าวหน้าในตำแหน่งงานที่ปฏิบัติของผู้ของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน
 - 3.1.3 การส่งเสริมด้านผลตอบแทนที่ได้รับของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน
 - 3.1.4 การส่งเสริมลักษณะของงาน และสภาพการทำงานที่เอื้อต่อการทำวิจัยของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

3.1.5 การส่งเสริมด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

3.2. ปริมาณงานวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ประจำปีการศึกษา 2547 ประกอบด้วย

3.2.1 จำนวนงานวิจัยระหว่างดำเนินการ

3.2.2 จำนวนงานวิจัยที่ดำเนินการเสร็จสมบูรณ์

ทบทวนงานในการวิจัย

การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนมีความสัมพันธ์กับปริมาณงานวิจัยในชั้นเรียนของ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง เหตุการณ์การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของ
ผู้บริหาร โรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน โดย
การดำเนินการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน 5 ด้านได้แก่

1.1 การส่งเสริมให้ได้รับความยอมรับนับถือหรือการยกย่องของครูผู้ทำวิจัยใน
ชั้นเรียน หมายถึง การให้การยอมรับนับถือให้เกียรติ การให้ได้รับการยกย่องชมเชย รับฟังความ
คิดเห็นและยอมรับความสามารถของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนให้ครูมีความภูมิใจในผลงานวิจัย จัดให้
มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ประสบการณ์การวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งการเผยแพร่
ผลงานวิจัยของครูให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย

1.2 การส่งเสริมให้โอกาสที่ได้รับความก้าวหน้าและความก้าวหน้าในตำแหน่ง
การงานที่ปฏิบัติอยู่ของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้า
ในตำแหน่งการงานให้มีความตั้งใจในการปฏิบัติงานวิจัย การให้กำลังใจความชอบแก่ครูผู้ผลิต
ผลงานวิจัย การใช้ผลงานวิจัยเพื่อปรับตำแหน่งให้สูงขึ้น การแนะนำช่วยเหลือครูให้ได้ส่งผล
งานวิจัย เป็นเกณฑ์ส่วนหนึ่งเพื่อการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น รวมทั้งให้มีการปรับเปลี่ยน
ตำแหน่งหน้าที่การงานในระดับที่สูงขึ้น

1.3 การส่งเสริมด้านผลตอบแทนที่ได้รับของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง
สิ่งตอบแทน รายได้ รางวัล เงินบำเหน็จตอบแทน การรักษาพยาบาล ที่อยู่อาศัย วันหยุด และการได้
เลื่อนขั้นเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้นเพื่อเป็นสิ่งจูงใจให้ครูผู้ทำวิจัยเกิดความภาคภูมิใจ

1.4 การส่งเสริมด้านลักษณะของงานและสภาพการทำงานของผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน
หมายถึง ส่งเสริมลักษณะของงานหรือสภาพการทำงานของครูที่ปฏิบัติอยู่เพื่อต่อการทำวิจัย

ในชั้นเรียน หึงจูงใจที่เป็นสภาพของการทำงานอาชีพทางวัตถุเป็นหลัก เช่น แสง เสียง ห้อยน้ำ ห้อยส้วม ที่นั่งทำงานที่ดี โต๊ะทำงาน ชั่วโมงทำงาน

1.5 การส่งเสริมด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การมีความรับผิดชอบต่อผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน เอาใจใส่การปฏิบัติงานวิจัยในชั้นเรียนของครูอย่างเต็มที่ แนะนำ ให้คำปรึกษา และช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัยของครู และหาทางช่วยเหลือ ให้ได้รับความรู้ความเข้าใจ และให้ครูที่ยังไม่ทำวิจัยในชั้นเรียนให้มีโอกาสทำงานวิจัยในชั้นเรียน

2. ปริมาณงานวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง จำนวนงานวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียนเพื่อเปลี่ยนแปลงและพัฒนา การเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งเป็นจำนวนงานวิจัยระหว่างดำเนินการ และจำนวนงานวิจัยที่ดำเนินการเสร็จสมบูรณ์แล้ว ประจำปีการศึกษา 2547

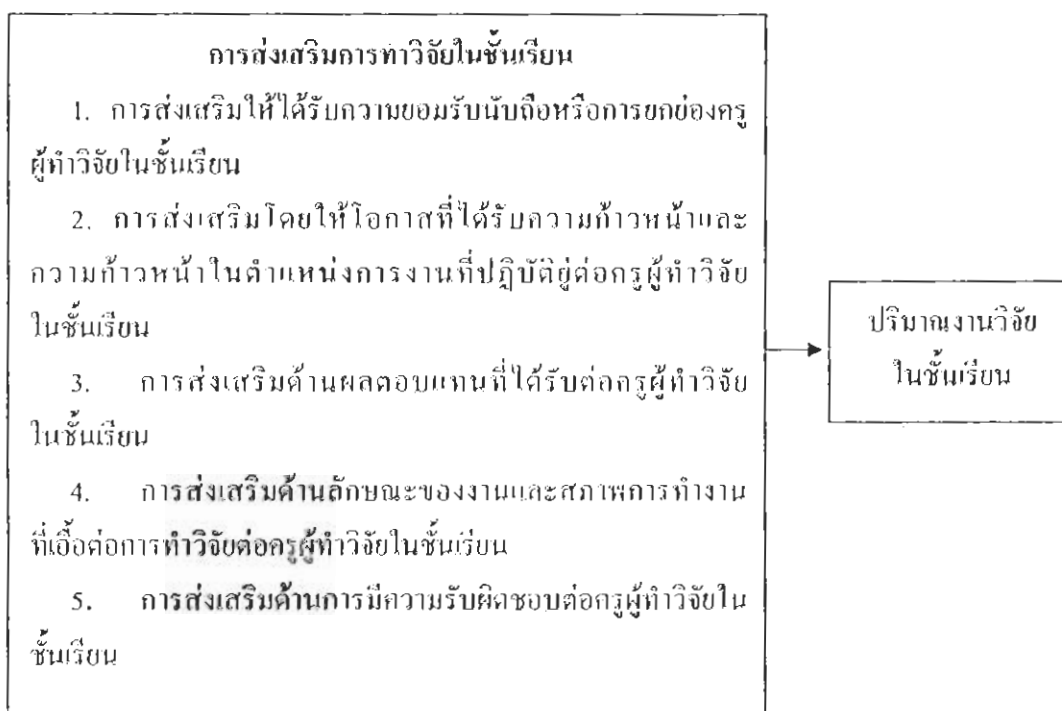
3. โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

4. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ปีการศึกษา 2547 ได้แก่ ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา

5. ขนาดโรงเรียน หมายถึง ขนาดโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ปีการศึกษา 2547 จำแนกเป็น 4 ขนาด (ข้อมูลสารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2) ดังนี้ ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน 1- 120 คน ขนาดกลาง จำนวนนักเรียน 121 - 600 คน ขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียน 601-1,500 คน ขนาดใหญ่พิเศษ จำนวนนักเรียน มากกว่า 1,500 คน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนกับปริมาณงานวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ใช้เป็นสารสนเทศในการตัดสินใจดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนและปริมาณงานวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียน
2. เป็นการกระตุ้นให้ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนตระหนักในความผืนประหว่างการส่งเสริมการวิจัยและจำนวนงานวิจัยที่จะเกิดขึ้น
3. นำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาการวิจัยในโรงเรียน